

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tiedon yhteentoimivuuden hallintamallin toimeenpano ja tietoalueiden käynnistäminen

Jaana Nevalainen

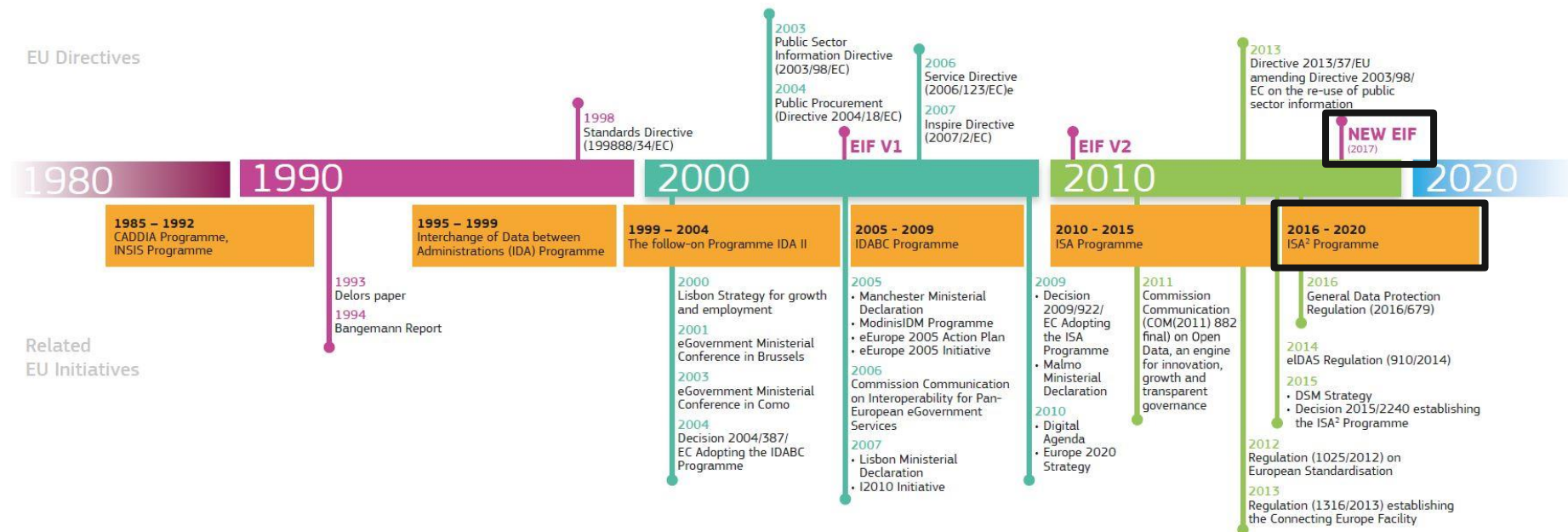
JulkICT/Tietopolitiikka-yksikkö

JulkICT

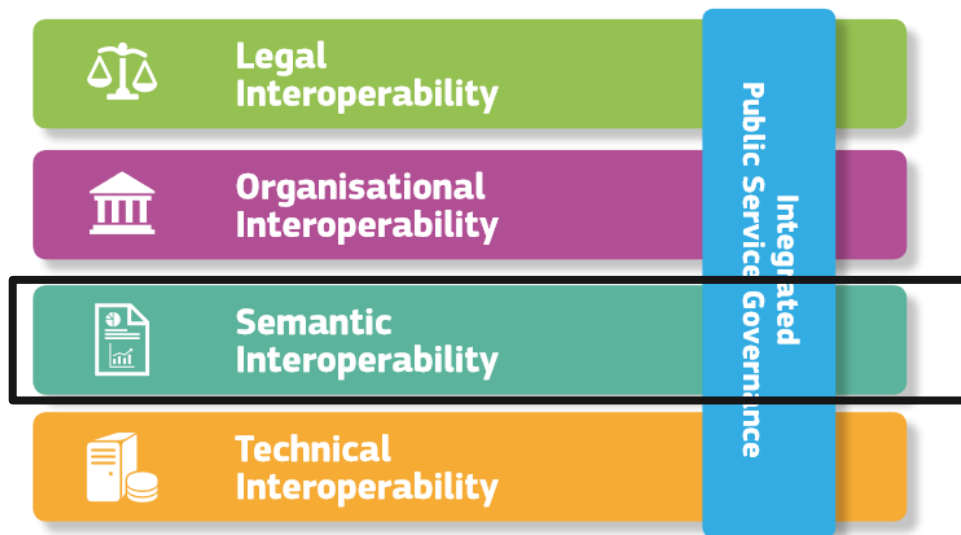
Taustaa

EU Directives

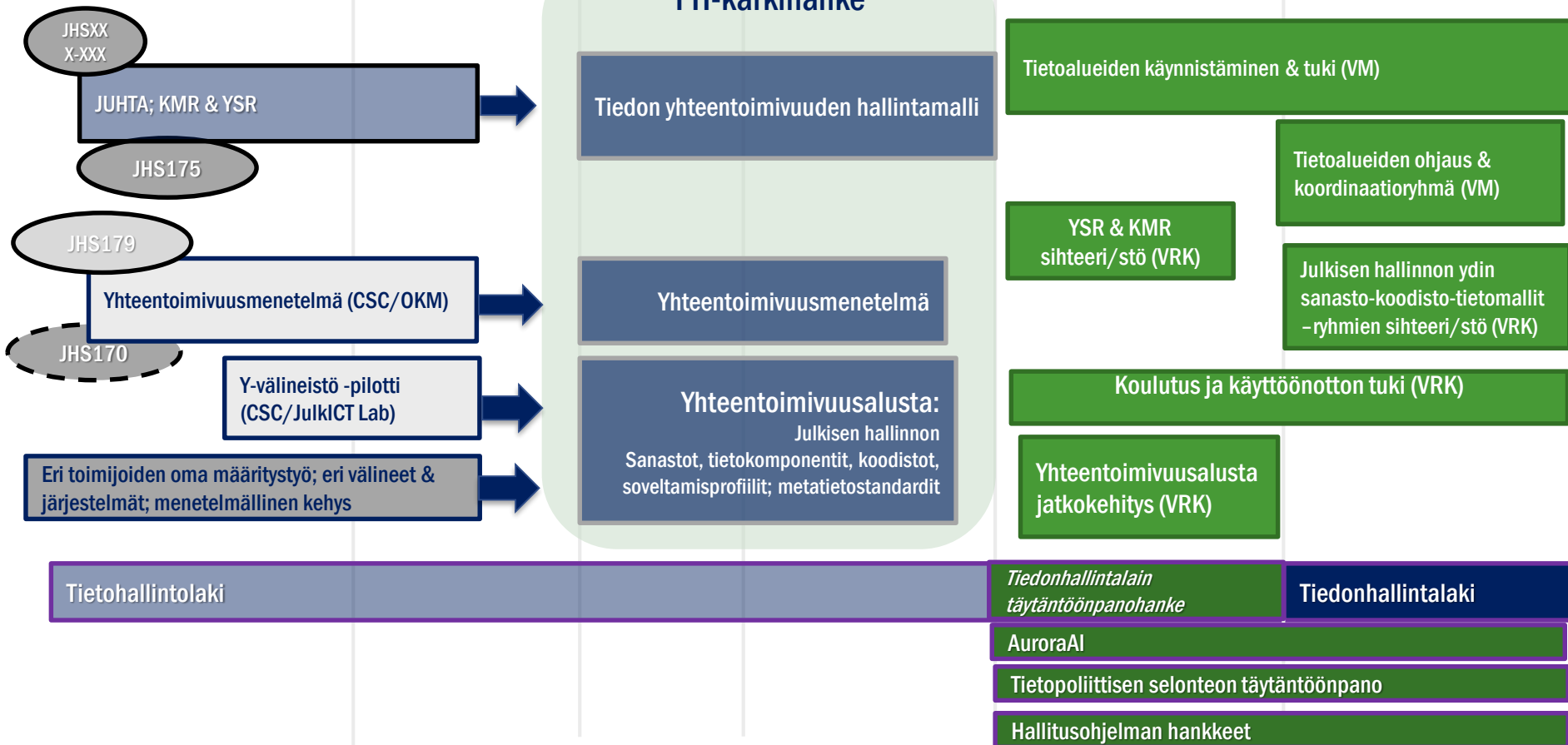
Related EU Initiatives

Interoperability Governance

Nyt esillä olevassa kontekstissa puhumme **tietoaineistojen semanttisesta yhteentoimivuudesta**, erityisesti hallinnon järjestelmien ja palvelujen puitteissa.

2016 2017 2018 2019 2020

Tiedon yhteentoimivuuden hallintamalli

Tietoalueiden yhteentoimivuuden yhteistyöryhmä

Tietoalueet

- Asuminen
 - Matkailu
 - Eläkkeet
 - Verotus ja julkinen talous
 - Yksityinen talous
 - Ympäristö
 - Luonnonvarat, eläimet ja kasvit
 - Rakennettu ympäristö
 - Liikenne
 - Kartat
 - Terveystieteet, sairaanhoito ja ravitsemus
 - Liikunta ja ulkoilu
 - Työ ja työttömyys
 - Elinkeinot
 - Työnantajan palvelut
 - Kulttuuri
 - Maahan/maastamuutto
 - Oikeusturva
 - Demokratia
 - Hallinto
 - Kuluttaja-asiat
 - Turvallisuus
 - Järjestys
 - Koulutus
 - Perheiden palvelut
 - Sosiaalipalvelut
 - Viestintä
- Syntyvät tarvelähtöisesti!*

Yhteentoimivuusalusta

Koodistot

Tietomallit

Sanastot

Tiedon yhteentoimivuuden hallintamalli – tietoalueiden yhteentoimivuuden yhteistyöryhmä

Tietoalueiden yhteentoimivuuden yhteistyöryhmä

- Tietoalueiden ohjaus ja koordinaatio
- VM asettaa yhteistyöryhmän v.2020.
- VM koordinoi ryhmän toimintaa.
(puheenjohtaja VM:stä)

Tehtävät mm.

- Tietoalueiden tilannekuvan hallinta; Tietoalueiden muodostumisen seuranta ja ylläpito
- Tuottaa linjauksia mm. sanastojen, luokitusten ja koodistojen sekä tietorakenteiden hyödyntämisestä julkisessa hallinnossa
- *Tehtävät tarkentuvat tiedonhallintalain täytäntöönpanohankkeen aikana*

Jäsenen osaamisprofiili

- Tiedon semanttinen yhteentoimivuus (tietämys yhteentoimivuusmenetelmästä ja Yhteentoimivuusalueista yleisellä tasolla)
- Tuntemus rajapinnoista
- Tuntemus tietoarkkitehtuurista

Osallistujat

- Ministeriöiden edustajat
- Yhteentoimivuusalueiden edustaja
- Asiantuntijoina
 - Tietoalueen vetäjä (+varajäsen)
 - VRK:n YSR/YKR/YTR-sihtööri

Tiedon yhteentoimivuuden hallintamalli – tietoaalue

Tietoaalueen tehtävät

- Mahdollistaa oman tietoaalueen tietojen yhteentoimivuuden edistämisen yhteentoimivuusmenetelmän mukaisesti.
- Seuraa ja ohjaa oman tietoaalueen komponenttikirjaston ja sanaston muodostumista siten, että ei synny päällekkäisyyksiä ja ylläpidettävyys on varmistettu.
- Pyrkii ensisijaisesti ratkaisemaan tietoaalueen mahdolliset haastavat tilanteet

Organisoituminen

- Tarvittaessa yhteistyö muiden ministeriöiden kanssa
- Koota yhteen tarvittavat virastot, kunnat ja muut yhteistyötahot jotka tuottavat, käyttävät ja jalostavat kyseisen tietoaalueen tietovarantoja
- Tietoaalueen nimen vahvistaminen
- *Muodostuu yhteisten tarpeiden pohjalta, kun toimijat tunnistavat toisiinsa liittyvää yhteistyötä ja tietoprosesseja.*

Tuotokset

- Tietoaalueen hallintamalli
- Tietoaalueen yhteiset sanastot ja komponentit (komponenttikirjasto)
- Mittarit

Resursoinnit

- Tietoaalueen vetäjä (+varajäsen)
- Tietoaalueen yhteiset sanastot ja komponenttikirjasto:
 - Yhteentoimivuusalustan koulutuksiin osallistuminen (+osaamisverkoston ylläpito)
 - Harmonisointi ja tietomääritysten ja metatietojen ylläpito
 - Tietoaalueelle syntyviä metatietojen seuranta
- Julkisen hallinnon harmonisointiryhmiin osallistuminen

Tietoalueet yhteentoimivuusalustalla

Tietoalueet Yhteentoimivuusalustalla

Sanastot.suomi.fi

Sanastot-työkalulla kerätään ja ylläpidetään julkishallinnon yhteisiä terminologisia sanastoja ja käsitteitä. Esimerkiksi sanastotyöntekijät ja tietomallintajat voivat määrittellä Sanastoissa käsitteitä ja käsitteiden suhteita toisiinsa, minkä lisäksi käsitteiden väliset suhteet saa myös visualisoitua kuvaksi. Kansalainen puolestaan voi selata ja tarkistaa käsitteitä ja niiden määrittäyksiä.

Hae sanastoja

Hakusana

Rajaa tietoalueella

- Eläkkeet (1)
- Koulutus (2)
- Luonnonvarat, eläimet ja kasvit (1)
- Oikeusturva (1)
- Perheiden palvelut (1)
- Rakennettu ympäristö (5)
- Sosiaalipalvelut (1)
- Turvallisuus (2)
- Työ ja työttömyys (2)
- Työnantajan palvelut (2)
- Verotus ja julkinen talous (3)
- Yleiset tieto- ja hallintopalvelut (8)

Tietoalueet näkyvät sitä mukaa
Yhteentoimivuusalustalla, kun
tietosisältöjä syntyy

Rajaa hakutuloksia

Kaikki org

21 hakutulosta

Ammatti ja työ

Sanasto, joka kuvaa ammatin ja työn sekä liitännäisten käsitteiden välisiä suhteita ensisijaisesti kansallisen ammattinimiketikoodiston määrittelytarpeiden pohjalta.

Työ ja työttömyys

Julkisen hallinnon ydinsanastoryhmä

Asemakaavoituksen käsitteitä

Sanasto keskittyy kaavoituksen peruskäsitteisiin, joille tarvittiin yhteisesti sovitut määritelmät asemakaavoituksessa käytettäviä tietojärjestelmiä ja järjestelmien keskinäistä yhteentoimivuutta varten.

Rakennettu ympäristö

Sanastokeskus TSK

Digikaavoituksen käsitteitä

Sanasto liittyy käynnissä olevaan digikaavoituksen ja kaavan kansallisen tietomallin kehittämiseen. Kehittämistyötä tehdään Maankäyttöpäätökset-hankkeen Kuntapilotti-projektissa. Hanke liittyy maankäyttö- ja rakennuslain uudistamiseen. Hankesivut: <http://maankaytto.paikkatietoalusta.fi/kuntapilotti>. Sanasto on luonnos. Lausunkierros toteutetaan keväällä 2019. Arvioitu

Terminologinen sanasto

Luonnos

Terminologinen sanasto

Luonnos

Terminologinen sanasto

Luonnos

Tietosisällöt/metatiedot voivat jakaantua muillekin tietoalueille

ETUSIVU

Sanastot-työkalulla kerätään ja ylläpidetään julkishallinnon yhteisiä terminologisia sanastoja ja käsitteitä. Esimerkiksi sanastotyöntekijät ja tietomallintajat voivat määritellä Sanastoissa käsitteitä ja käsitteiden suhteita toisiinsa, minkä lisäksi käsitteiden väliset suhteet saa myös visualisoitua kuvaksi. Kansalainen puolestaan voi selata ja tarkistaa käsitteitä ja niiden määrittäjiä.

Hae sanastoja

Kohdista haku myös: ☒ käsitteisiin

Rajaa tietoalueella

	Eläkkeet	(1)
	Koulutus	(2)
	Luonnonvarat, eläimet ja kasvit	(1)
	Oikeusturva	(1)
	Perheiden palvelut	(1)
	Rakennettu ympäristö	(5)
	Sosiaalipalvelut	(1)
	Turvallisuus	(2)

Kokonäyttöleike

Rajaa hakutuloksia

Kaikki organisaatiot ▼

Kaikki tilat ▼

1 hakutulos

Kelan terminologinen sanasto 5. laitos

Kela

1 Sosiaalipalvelut

2 Eläkkeet

3 Perheiden palvelut

 Terminologinen sanasto

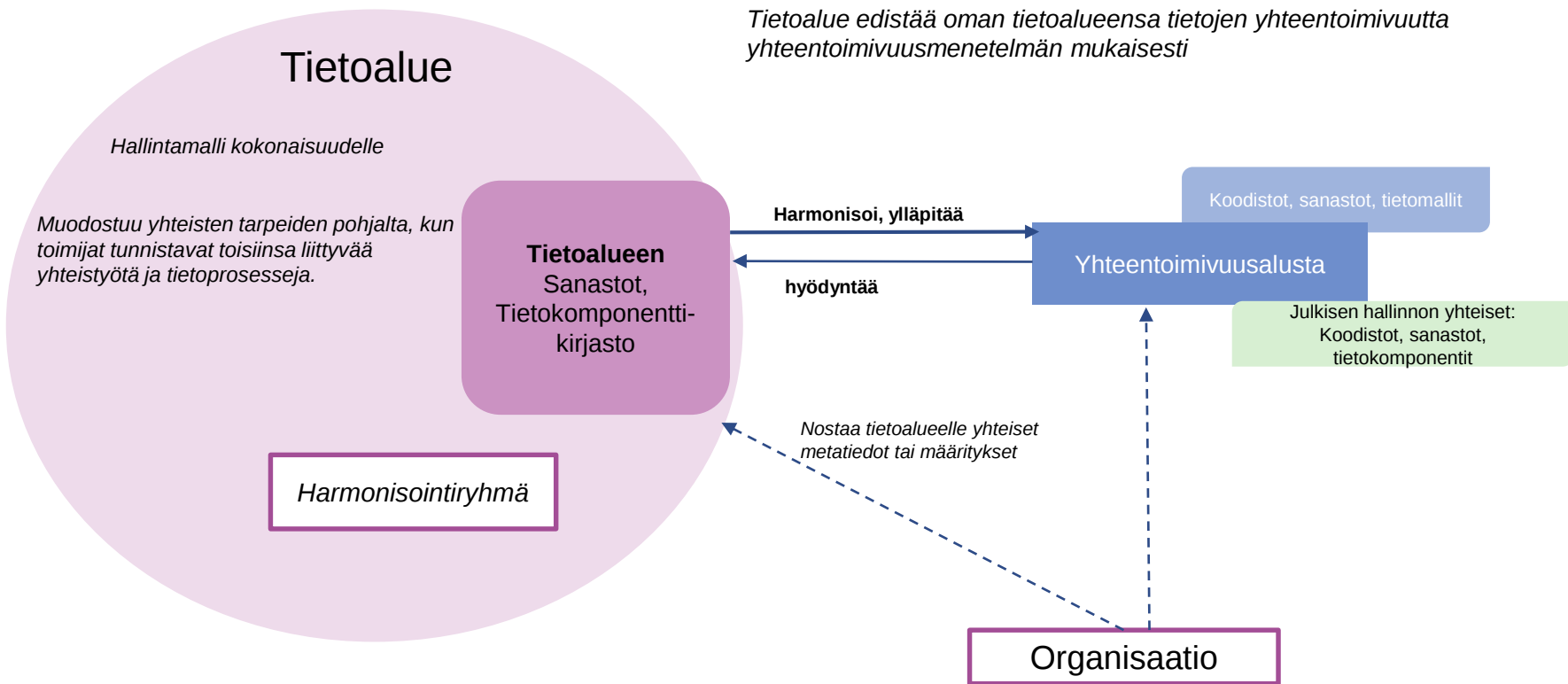
Voimassa oleva

Tämä sanasto on Kelan ja Sanastokeskus TSK:n laatima viides päivitetty ja laajennettu julkaisu Kelan terminologisesta sanastosta. Kelan terminologinen sanasto on Kelan julkiseen käyttöön tarkoittama sanasto. Sanaston tavoitteena on yhtenäistää, vakiinnuttaa ja selkeyttää Kelan hoitaman sosiaaliturvan käsitteistöä ja edistää Kelan ja sen

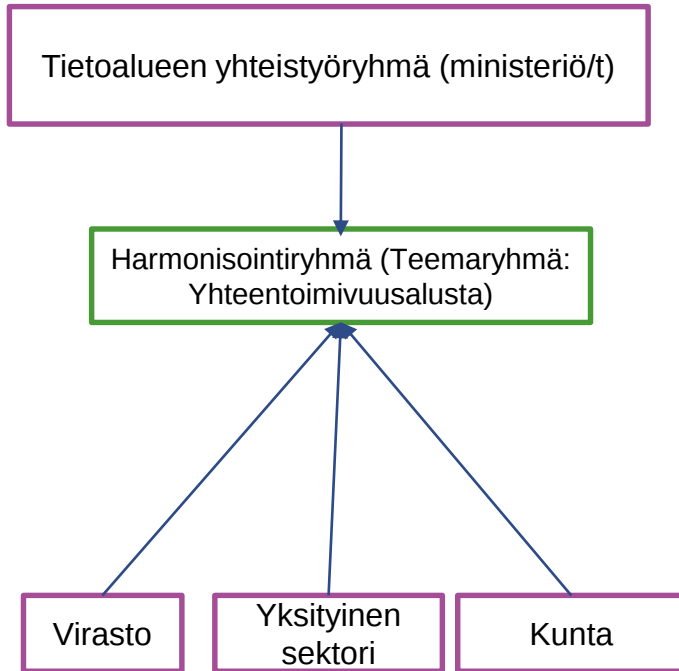
Tietoalueen käynnistäminen - esimerkki

Tiedon yhteentoimivuuden hallintamalli – ”tekemisen taso”

Tietoalue edistää oman tietoalueensa tietojen yhteentoimivuutta yhteentoimivuusmenetelmän mukaisesti

Esimerkki harmonisointityöstä tietoaalueella

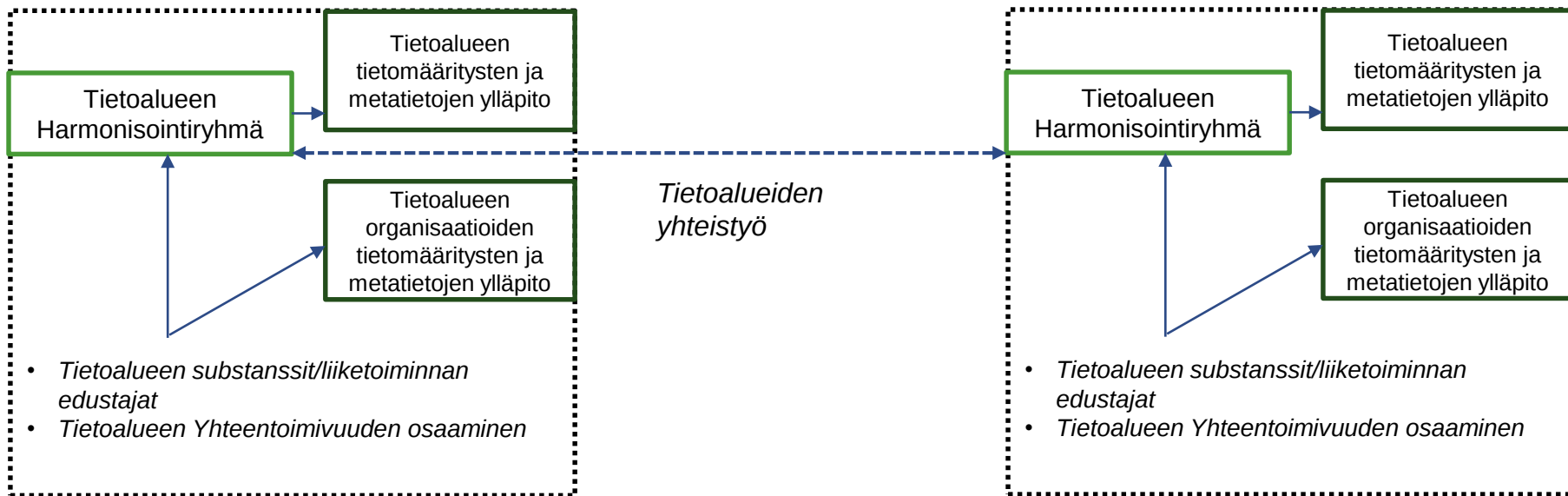
- Tietoalueen vastaava varmistaa tietoalueen mallinnustiimin resurssit sekä ohjaa ja seuraa toimintaa
- Tietoalueen oman hallintamallin mukainen ryhmä ja sen kokoonpano
- Tietoalueen harmonisointiryhmän jäsenistö syntyy niistä organisaatioiden edustajista, joilla tietoalueen tietoja on.
- Muodostaa tietoalueensa Yhteentoimivuusalustan ja menetelmän osaamisverkoston.

Organisaatiot

- Ylläpitää Yhteentoimivuusalustalla omia sanastoja, koodistoja ja soveltamisprofieileja.
- Tulee olla osaaminen Yhteentoimivuusmenetelmästä ja -alustasta (esim. substanssi ja mallintaja –roolit per organisaatio)
- On tietomäärittysten ja metatietojen substanssiasiantuntija

VRK tukee niin tietoalueen komponenttikirjaston ja sanaston ylläpitäjiä sekä organisaation tietomäärittysten ja metatietojen ylläpitäjiä

Tietoalueen harmonisointiryhmä - yhteistyö

Ja tästä oli mitä hyötyä?

- Semanttinen yhteentoimivuus ja metatiedot ovat merkittävä ja **konkreettinen osa** digitaalisia palveluita ja tietovirtoja ja tiedolla johtamista
 - Tiedon laatu paranee, kun siihen liittyvät määrittelyt on systemaattisella menettelyllä ja ymmärrettävästi kuvattu
 - Yhteisen menettelytavan ja työtä tukevan alustan ja sen työkalujen ansiosta tietosisällön määrittely on laadukkaampaa – avoimuus & kollaboratiivisuus
 - Tiedon sähköisen käsittelyn edellytykset kehittyvät tietomäärittysten koneluettavuuden avulla – joustavat palvelupolut ja niissä tarvittava tieto
 - Tietomäärittelyn ja sisällönkuvailun osaamista kehitetään ja tuetaan jatkuvan palvelun mallilla.
- Kokonaisuutena voidaan puhua pyrkimyksestä kohti **tiedon kiertotaloutta**, jossa kerran toteutettua käytetään yhteisesti ja uudelleen.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Jaana Nevalainen

erityisasiantuntija

Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekniinen
osasto / Julk ICT, Tietopolitiikka

jaana.nevalainen@vm.fi

029-553 0204

